

змін до деяких законів України щодо доступу до публічної інформації у формі відкритих даних (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 25, ст.192). // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/319-19>., 3. Закон України «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 27, ст.904) // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/1227-18>

Божко Н.М.

Національний університет «Львівська політехніка»

ОСВІТА І ВИХОВАННЯ У ГАЛИЧИНІ (ДОСВІД ХИРІВСЬКОГО КОНВІКТУ В КІНЦІ ХІХ – ХХ ст.)

Сучасний світ, що стрімко розвивається потребує освічених людей, знання та компетенції яких відповідали б потребам інформаційного суспільства. Тому сьогодні перед освітою стоять нові непрості виклики з якими зіткнулися більшість вищих навчальних закладів. Щоб успішно вирішити їх, деякі реформатори в освіті вважають, що необхідно відмовитись від уже відомих методів і працювати над впровадженням виключно новітніх технологій в освіті.

Концепція формування інформаційного суспільства передбачає, перш за все, збільшення ролі інформації у житті соціуму. На наш погляд, мова йде не тільки про новітню інформацію, але й ту яка вже добре забута і може містити у собі раціональне зерно, яке можна використати для кращого надання освітніх послуг сьогодні.

У цьому повідомленні пропонується звернути увагу на діяльність одного з найбільших освітньо-виховних центрів кінця ХІХ - першої половини ХХ ст., що функціонував в Галичині (сучасна Україна) - Хирівського комплексу єзуїтської гімназії та конвікту.

Необхідність виховання і підготовки нової польської еліти стала приводом для відкриття цього навчального закладу наприкінці ХІХ ст. Завдяки меценатській підтримці Мар'яна Моравського, який пожертвував 105.000 золотих ринських. було придбано понад 900 моргів землі у власника містечка Хирова та навколишніх сіл пана Топольницького. У 1883 р. було розпочате будівництво. Навчальний заклад побудований за проектом архітекторів - професора Антона Луцкевича з Кракова та архітекторів Раймонда Меуса і Владислава Островського [2, С159-160].

У 1891 році будівництво виховного центру було майже завершено і одна з кращих у тогочасній Австро-Угорській державі 8-класна класична гімназія з правами державної школи розпочинає роботу

Майбутніх вихованців чекав триповерховий, цегляний, тинькований палац з внутрішнім двором (86×88 м²), зведеним у стилі неоренесансу. Колегія складалася з чотирьох корпусів, які оточували подвір'я у формі квадрату. Незважаючи на значні розміри (довжина головного фасаду з павільйонами 172 м.), будівля вражала гармонійною легкістю архітектурних форм. Грандіозна споруда, що навдивовижу швидко прикрасила ландшафт Хирівського передмістя на зламі ХІХ - ХХ століть, пережила багато драматичних подій, однак справно виконувала у міжвоєнні роки основне своє призначення – виховання та навчання майбутньої еліти.

Завданням цієї інституції було створити комфортні умови у стінах гімназії для навчання та перебування вихованців. Центр був розрахований на 500-600 осіб. Це були діти із заможних римо-католицьких родин, однак траплялись і вихованці греко-католицького віросповідання. Навчання велось світськими професорами (у різний час до 20 - 30 чол.), вихованням займались представники духовенства. Зміст навчання відповідав тогочасним програмам класичних гімназій, яких суворо дотримувались. Для цього були підбрані кращі викладачі і професори, які повинні були пройти чималий конкурс, щоб отримати право на викладання. Серед ректорів закладу слід відмітити діяльність Юліуша

Христіана, Генріка Яцковського, Максиміліана Кегльсдорфера, Яна Нуцковський і Яна Слонковського, які піклувались не тільки підбором викладацьких кадрів, але й умовами навчання і виховання гімназистів [2, С.162].

Керівництво колегії, прагнуло створити найкращі умови для отримання знань гімназистами. Навчання проходило у просторих, світлих аудиторіях. До послуг учнів була досить велика бібліотека, лабораторії, природничий музей, актовий зал, театр, власна друкарня, а з 1937 р. астрономічна обсерваторія з рухомим куполом. Як у більшості елітарних освітніх закладів того часу, Хирівська гімназія була закритого типу. Усі , хто навчався і більшість тих, хто навчав проживали на території навчального комплексу (конвікт). Тому для потреб учнів і викладачів були побудовані житлові корпуси і котеджі. Вони були обладнані так, щоб проживання в них було перш за все комфортним і ніщо не відволікало учнів від навчання, а навпаки, сприяло йому. Гордістю гімназії була велика обідня зала загальною кількістю місць до 500 чол. До конвікту належало 70 моргів парку і городу. Територію закладу оточував величезний парк покритий сіткою стежок для теренкурів і затишних куточків, де можна було навчатися на самоті.

Не забували у навчальному закладі і про фізичне виховання. Для потреб гімназистів було вісім спортивних майданчиків, чотири тенісних корти, шість плавальних басейнів і п'ять ставів. [3]. Хирівська гімназія мала власний водопровід, що наповнювався джерельною карпатською водою, лікарню, млин, пекарню, парову пральню та ін. З 1923 р. заклад користувався електрикою видобутою власною електростанцією.

За час свого існування цей навчальний заклад завершили 6 тисяч вихованців, що згодом стали гордістю польської держави і прославили її власними здобутками в науці і мистецтві.

Таким чином, підсумовуючи досвід в організації навчального процесу і виховання у хирівському навчально-виховному центрі, слід звернути увагу: по-перше, на формуванні громадської думки, що до престижності перебування у такому навчальному закладі; по-друге, на матеріальну базу навчального центру, яка повинна забезпечувати досить високі стандарти як в організації навчального процесу так і в дозвіллі і побуті учнів; по-третє, необхідність виховувати усвідомлення престижності отримувати знання, які згодом слід використовувати не тільки для власних потреб, а й потреб вітчизни. Нагадавши, умови функціонування навчального закладу, який діяв понад століття тому, можна припустити, що вони є і будуть актуальними в організації і діяльності нових освітніх центрів, що ставлять перед собою високі та амбітні цілі виховання сучасної еліти.

1. Лазарик Ігор. *Добромільський край*. – Коломия, 1999, - с. 353., 2. Харчук Х.Р. *Комплекс Культурно-освітнього закладу Єзуїтської гімназії та конвікту в м.Хирові, // Вісник НУ «Львівська політехніка» Серія Архітектура, № 585, - Львів, 2007, с.159-162 Хирів конвікт. <http://haidamac.org.ua>. 3. Orłowicz Mieczysław. *Pzewodnik po Galicyi*. – Lwów, 1914. – 267 s.*

Гриневич Т.Б.

Національний університет «Львівська політехніка»

ТЕРИТОРІЯ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ ЗА «ГЕОГРАФІЄЮ» КЛАВДІЯ ПТОЛЕМЕЯ

Значна увага в сучасних академічних дослідженнях приділяється встановленню зв'язків. Так в історичній науці дедалі вагомішим бачиться використання здобутків інших наук, а особливо тісно вона пов'язана із географією, що не було тасмнице навіть вченим давнини. Нові методи та підходи вироблені історичною та географічною науками дозволяють дати відповідь на багато дослідницьких проблем, що не були до кінця розв'язані у попередні періоди. Особливо цікавим джерелом інформації для вивчення